

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNAST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ 20 „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nečítajú.</p>
--	---	--

Proti šudierstvu.

Medzi zákonami, ktorými liberáli oblažili Uhorsko, žiadne tak málo nezodpovedaly svojmu cieľu, ako jejich trestný zákonník. Nespôsobilosti týchto zákonov ľahko porozumieme, keď povážime, kto bol jejich pôvodcom. Trestný zákonník Uhorska pred 30. rokami zostavil žid, freimaurer a liberál od kosti menom Csemegi. Hovorí sa, že pri zostavení trestného zákonníka najviac vyhrál a vyrobil si sám pôvodca, čo je sotva pomluva a zaiste zodpovedá pravde. Pri Csemegihom trestnom zákonníku dobre sa mali v Uhorsku aj mnohí iní ľudia. Šudierstvo, závratníctvo, švindlerstvo nikde v Európe tak neprekvitaly, ako práve u nás. Zahranicie považovalo Uhorsko za Eldorado šudierov, švindlerov a závratníkov. Krajina prišla síce pritom o dobrý chýr v ohľade obchodnom a nejedon z obecnstva o svoj majetok. Liberáli si ale toho ani nevšimli.

Na naliehanie a vplyvom kresťanskej ľudovej strany konečne terajší minister pravosúdia Anton Günther predostrel krajinskému snemu zákonnú predlohu novelly, opravenia a doplnenia trestného zákonníka, zvlášte cieľom prekazenia rozličných švindlov, závratníctva a šudierstva. Krajinská snemovňa prijala minulého týždňa túto zákonnú predlohu, bárs to veľmi proti srsti bolo židovským poslancom krajinským a vzdor tomu, že sa proti tomu rozpisovaly židovské a všeliaké iné noviny.

Nakoľko bolo potrebné trestný zákon, patrične jeho odseky, potažne šudierstva a závratníctva premeniť, presvedčíme sa, keď si ho

bližšie pohliadneme, to jest porovnáme starý trestný zákonník s terajšími opravami a doplnkami.

Dve veľké chyby odsekov trestného zákona Csemegihom na šudierstvo poľahkých záležaly v tom, že v nich pochop šudierstva nedostatočne bol označený a že proti šudierstvu len vtedy bolo možno zakročiť, keď o to zadala žalobu oškodená stránka. Dotyčno ustálenia pochopu šudierstva trestný zákonník nehovorí zreteľne, že šudierstvo pácha každý, čo ho so zlým úmyslom, aby druhého hmotne oškodil, prevádza, lež povedá celkom nesrozumiteľne, že šudierstvo je lstivým figliarstvom prevedené závratníctvo. Toto lstivým figliarstvom prevádzané závratníctvo sebe súdy, nerozumiac tomu, všeliako vykladaly. Cez celé desaťročia to držaly súdy za lstivé figliarstvo, ku jehož poznaniu obyčajná obozretnosť a opatrnosť nenie sú dostatočné. Tých teda, čo boli obozretní a opatrní, jestli dajaký zlostný švindler jeho lstivým figliarstvom predsa opálil, bráni zákon, takých ale, čo boli trochu ľahkomyselní, nevyznali sa celkom, nevedeli prehliadnúť zlosť toho lstivého figliarstva, a to na nich spáchané šudierstvo, trestný zákon ale neobránil.

Zločincov a zbojníkov zastávame, aby volajako nad mieru prisne pokutovaní neboli, trochu ľahkomyselných, nerozvažných, snáď nezbehlých, lež ináč celkom statočných ľudí ale dávame v korisť šudierom a švindlerom.

Že potom také vykladanie toho lstivého figliarstva ku ak hrozným výrokom viedlo pred súdmi, to sa dá nahliadnúť z nasledujúcich dvoch príkladov:

Istý agent život poisťujúcej spoločnosti lapil do saku obyvateľov jednej celej obce tým huncúctvom, že keď si všetci dajú životy poistiť, na tú poisťujúcu obligáciu dostanú hneď požičku. Na tento sľub dalo si životy assekurovať celé obyvateľstvo dediny, čo by ináč neboli urobili. Obžalovali potom agenta, bo na poisťujúcu obligáciu požičky hneď nedostali. Súd na obžalobu to vypovedal vo svojom výroku, že prečo si neprečítali osnovu poisťujúcej obligácie, boli by videli, že požičku na to hneď nemôžu dostať.

Druhý pád je tento: Voľakto predal sedliakovi pozlátenú striebornú retiazku ako zlatú a patričný ju aj v hodnote zlata kúpil. Súd toho predavača tiež neodsúdil pre zpáchané šudierstvo, lež povedal, že ten sedliak mal ísť do apatieky alebo k puncovnému úradu a tam by mu boli povedali, či je tá retiazka zo zlata alebo nie. Podobných pádov stáva sa na stá a stá jednostajne. Sú ľudia, čo len zo šudierstva a závratníctva žijú. Šudierstvo dľa Csemegiho zákona veľmi vlúdne, možno povedať len na oko pokutovali u nás. Napadlo to aj v cudzozemsku. Nemecká vláda totiž viackrát upozornila uhorské vlády, že tu so šudiermi veľmi vlúdne zachodia a že mnohí trestu celkom vyhnú.

Prijatá predloha na opravenie a doplnenie trestného zákona tresce nielen toho, čo sa šudierstva a závratníctva dopustil a s tým bližneho hmotne oškodil, lež trest namerá aj tomu, čo len probuje šudierstvo, švindl a závratníctvo páchať, bárs sa mu to aj nepodarilo. Aj proti tomuto ozvali sa krajinskí židovskí vyslancovia na sneme, židovskí novinári tiež dostali kŕče nad touto pilulkou. Je to ale celkom v poriadku, aby už aj každý pokus, každé probovanie šudierstva prisne bolo pokutované.

Zarovnak potrebné je v záujme bezpečnosti majetku verejného ako aj súkromného jednotlivcov, aby šudierstvo a závratníctvo každého druhu stíhané bolo vrchnosťou. V Nemecku už roku 1871. vypovedal trestný zákon, že každého šudiera a švindlera do opatery má vziať fiškus, kdežto v Uhorsku stíhali ich len vtedy, keď oškodení zdvihli proti nim obžalobu. Stalo sa tiež neraz, že daktorého švindlera dali doviezť z Hamburgu, alebo z Ameriky, kde uskočil a oškodený odvolal v poslednom okamžení obžalobu proti nemu pozdvihnutú, následkom čoho

súd, dľa trestného zákona nemal práva proti nemu pokračovať, ačpráve fiškus a sudcovia presvedčení boli o tom, že je to najnebezpečnejší človek na tomto svete. Mládenca, keď v kčme hlavu prebil druhému, alebo zlodeja, keď ukradol kurča, snáď hladom nútený keď miknul kus chleba zo sklepu, prisne pokutovali, kdežto stá a stá šudierov, jestli nezutekali do Ameriky, bez všetkého trestu chodí po slobode, kdežto šudierstvo je ešte väčší zločin, ako bárs ktorý iný, bo je vždy zlomyseľne zpáchané. Dnes dľa všeobecnej skúsenosti medzi tými, čo pre telesnú urážku, alebo pre krádež do žalárov sú odsúdení, nachodí sa veľa takých, o ktorých s dobrým svedomím môžeme povedať, že sú statoční ľudia, medzi šudiermi nielo ani jedného statočného človeka. Oprava trestného zákona, ako to kresťanská ľudová strana vždy žiadala, bola už až veľmi potrebná. Nejedon utrpel veľmi citlivú škodu, nejedon prišiel o celý svoj majetok, keď dajakému šudierovi na lep sadnul. Šudier svoj majetok alebo svoj sklep dal prepísať na ženu, alebo daktorého príbudzného a oznámil konkurz. Opálil cudzích fabrikantov, nejedného z pospolitého ľudu priviedol o celý majetok. Takých falošných konkurzov bola vždy sila u nás a zkrachovaný po konkurze si vždy lepšie stál, ako predtým. Csemegiho trestný zákonník bol na hroznú škodu pospolitému ľudu a krajinu priviedol o celý kredit pred cudzozemskom.

Bol teda už zvrchovaný čas, aby tento liberálny trestný zákonník bol opravený. Prisnou úlohou štátu je vždy chrániť majetok jednotlivcov a neuprositeľne prisne stíhať a prenasledovať šudierstvo.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Behom minulého týždňa utvorili horliví veriaci Katolícku Jednotu zvlášte na mnohých miestach prešporskej stolice. Na slávu privolávame týmto horlivým katolíkom a s úprimnou radosťou ich vítame v tábore Jednoty. Nech jejich horlivosť za príklad slúži druhým, čo zo svojej ľahostajnosti vo viere ešte neprecitli. Dľa došlých zpráv utvorili Jednotu na nasledujúcich miestach:

Magasfalu (stolica Pozsony). Na povzbudzovanie farára Edvarda Jábornszky shromáždení veriaci tvorili Jednotu. Organizácia sa prevádza vo veľkých rozmeroch.

Vásárút (stolica Pozsony). V utvorení shromáždení rečníli farár Eugen Tölgyessy a dunaszerdahelyský kaplán Július Gáspáry, po čom utvorená bola Jednota so 130 členami.

Kápolna (stolica Pozsony). Neunavene horlivý farár Anton Roszipal tvoril Jednotu vo svojej farnosti s 31 a vo filiálke Igám so 44 členami.

Zohor (stolica Pozsony). V shromáždení rečníl krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky, počom začalo sa popisovanie členov.

Alsó-Dombó (stolica Pozsony). Farár Bela Plechló a dekan-farár Ján Plechló s tak zriedkavou výrečnosťou vysvetľovali ciele Katolíckej Jednoty, že sa hneď 80 veriacich za členov dalo zapísať.

Magyarbél (stolica Pozsony). Veľmi podarené utvorené shromáždenie, v ktorom rečníl farár Eugen Horváth, počom 62 veriacich dalo sa za členov zapísať.

Galánta (stolica Pozsony). Vo veľkom ľudovom shromáždení prítomní boli katolíci z Galanty a z filiálok: Hódy, Gany, Barakony; krom toho doviedli tu veriacich farár Pavel Troch z obce Taksony, farár Jozef Psenko z obce Kajal a Tónyárasd a farár Július Koday z obce Kossuth, tak že tam dobre vyše 2000 ľudí bolo prítomného. Shromáždenie zahájil zápalistú rečou farár Eduard Endresz, počom hlavný tajomník strediska Štefan Haller vykladal potrebnosť Jednoty, redaktor Eduard Früchtl zo strediska vysvetľoval ciele sjednotenia sa katolíkov. Konečne rečníl kaplán Béla Galambos, farár Eduard Endresz zaklúčil shromáždenie, po čom utvorenie a organizovanie Jednoty po celom okolí uzavreté bolo s oduševnením a jednohlasne.

Nagy-Súr (stolica Pozsony). Vo veľkom ľudovom shromáždení s jednohlasným utvorením Jednoty rečníli po slovensky: farár Ignác Sohajda, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Edmund Beniczky a kaplán veľkotopolčianskej nemocnice August Gramantik. Do Jednoty dalo sa hneď na mieste 300 členov zapísať.

Szered (stolica Pozsony). V prítomnosti početného ľudu vydržiavané bolo shromáždenie dňa 31. mája popoludní. Rečníli po slovensky farár Ernest Polacsek, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Edmund Beniczky, kaplán veľkotopolčianskej nemocnice August Gramantik a dozorca panstva Štefan Nottný. Prítomní boli: Jozef Wojtek a Štefan Jankovics, farári; Franc Prokop a Pavel Urbán, kapláni; Július Weber a Julius Fáy, hospodárski úradníci; dr. Ervin Komarek, kántor Anton Ottinger, učítelia Ján Czvincsek, Ján Sipkovszky a Štefan Prikaszky. Do Jednoty sa dalo 280 členov zapísať.

Magyar- a Németdiószeg (stolica Pozsony). Utvorené shromáždenie dňa 28. mája farár Vincenc Kisfaludy zahájil shromáždenie, kaplán Štefan Luzsicza vysvetľoval ciele a potrebnosť Jednoty. Členov sa dalo 168 zapísať.

Baka (stolica Pozsony). Farár Jakub Flok svolal utvorené shromáždenie, v ktorom vstúpilo do Jednoty 40 členov.

Dercsika (stolica Pozsony). Na povzbudzovanie farára Ignáca Glöckel utvorenie Jednoty dňa 28. mája.

Vága (stolica Pozsony). August Gramantik, kaplán veľkotopolčianskej nemocnice, rečníl v shromáždení dňa 28. mája vydržiavanom. Jednota bola vzdor veľkým prekážkam utvorená a dalo sa do nej 46 členov zapísať.

Barsfa a Szentantal (stolica Pozsony). Method Majzon, kvardian kláštora tvoril Jednotu s 32 členami.

Deáki (stolica Pozsony). Utvorenie Jednoty so 137 členami.

Cseklész (stolica Pozsony). Na povzbudzovanie farára Júliusa Szörényi vydržiavané bolo shromáždenie, v ktorom do utvorenej Jednoty vstúpilo 40 členov.

Nagymácséd (stolica Pozsony). Dekan-farár Július Báthy dňa 28. mája svolal utvorené shromáždenie, v ktorom vstúpilo do Jednoty vyše sto členov.

Pozsonypüspöki (stolica Pozsony). V utvorení shromáždení s toľkým úspechom rečníl farár Ján Tyukos, že sa ku Katolíckej Jednote hneď na mieste 130 členov prihlásilo.

Somorja (stolica Pozsony). Na povzbudzovanie farára Ludvika Simon v utvorení shromáždení dalo sa do Jednoty 300 členov zapísať.

Szepesfalva (stolica Szepes). Franc Klein, farár obce Kristályfalva, vysvetľoval dňa 27. mája v tomto stredisku Magury Katolícku Jednotu, na čo ju shromáždený národ s veľkým oduševnením tvoril. Za členov sa dalo zapísať 80 veriacich. Za miestneho správcu vyvolili farára Franca Klein, za jeho námestníka obuvníka Jozefa Gürschnig. Vodcovia skupení sú: Anton Kovalszky a Franc Ogítovics. O utvorenie Jednoty veľké zásluhy má aj rýchtár Anton Korcselnicsák.

Szolnok (stolica Szepes). Utvorenie Jednoty dňa 22. mája.

Leibicz (stolica Szepes). Titulárny kanonik a farár Jozef Herencsár tvoril Jednotu so 170 členami.

Liptó-Szt.-Erzsébet (stolica Liptó). V utvorení shromáždení dňa 31. mája rečníli: krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Edmund Beniczky a farár Franc Urvay. Prítomní boli: slúžny Lenárt Zaicz, veľkostatkár Georg Gries a Karol Dérer. Do Jednoty vstúpilo 150 členov.

Három-Szlécs (stolica Liptó). Shromáždenie, na ktorom rečníli farári Albin Maxian, Franc Urvay a krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Edmund Beniczky. V organizovaní utvorenej Jednoty sa pokračuje.

Mártonfalva (stolica Nyitra). Na povzbudzovanie učiteľa Jozefa Machán utvorenie Jednoty dňa 24. mája.

Chynorán (stolica Nyitra). Vo veľkom utvorení shromáždení rečníl neunavený vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky. Za miestneho správcu utvorenej Jednoty vyvolený je farár Ignác Wohland. Do Jednoty sa dalo 236 členov zapísať.

Szucsány (stolica Nyitra). Veľké utvorené shromáždenie.

maždenie, na ktorom rečnili krajinský vyslanec kresťanskej Judovej strany Koloman Brestyenzsky, direktor banky Jozef Perényi a farár z Nagybélicz Štefan Paska. Za miestneho správcu vyvolený je kaplán Karol Zászkvara. Do Jednoty vstúpilo 140 členov.

Utvorená je ďalej Jednota na nasledujúcich miestach: **Bikal** (stolica Barany), **Divény** (stolica Nógrád), **Füleksávoly** (stolica Nógrád), **Bugyi** (stolica Pest), **Krasznahorkaváralja** (stolica Gömör), **Magyar-Igen** (stolica Alsófehér), **Bácsbodog** (stolica Bács), **Pátka** (stolica Fehér), **Iszkaszentgyörgy** (stolica Fehér), **Sárkeresztúr** (stolica Fehér), **Borócz** (stolica Bács), **Szent-simon** (stolica Gömör), **Kézdiszentlélek** (stolica Háromszék), **Zenta** (stolica Bács), **Székelyhodos** (stolica Marostorda), **Légrad** (stolica Zala), **Turterebes** (stolica Ugoesa), **Partos** (stolica Torontál), **Tiszolcz** (stolica Gömör), **Tormaföd** (stolica Zala), **Kotor** (stolica Zala), **Csikrákos** (stolica Csik), **Dunabökény** (stolica Bács), **Paripás** (stolica Bács), **Bakony-Sárkány** (stolica Fehér), **Pusztavám** (stolica Fehér), **Nyircsoholy** (stolica Szatmár), **Fabianháza** (stolica Szolnok), **Rimaszécs** (stolica Gömör), **Keczel** (stolica Pest), **Bolyk a Pincze** (stolica Nógrád), **Ragály** (stolica Gömör), **Ssilas a Sav** (stolica Komárom), **Zenta-Tornyos** (stolica Bács).

Szentantali (stolica Pozsony). Vo filiálkach Bácsfa, Tárnok a Nagyszarva, ku fare Szentantali patriaciach je utvorená Jednota s 95 členami. Za vodcov skupenín vyvolení sú: Gejza Sággy, Ján Luzsicza, Štefan Csérny a Štefan Hervai.

V týchto rozmeroch rozšírila sa Jednota Katolíckeho Ludu behom posledného týždňa. Všetko, čo len trochu váži si svoje katolícke náboženstvo, vstupuje do Jednoty. Každý zdravého rozumu veriaci nahliada, že je už zvrchovaný čas, aby sa katolíci proti freimaurerom, socialdemokratom, ateistom a iným osvedčeným a potajomným bezbožníkom v Jednote spojili, lebo len tak je možno zvíťaziť nad nepriateľmi cirkve, obrániť katolícku vieru a zabezpečiť sväté práva kresťanského ľudu.

Katolícka Jednota v peštianskej stolici.

Jednota Katolíckeho Ludu počítala už posiaľ v peštianskej stolici vyše 8000 členov. Aby ale táto organizácia prevedená bola na celom území stolice, na pozvanie strediska shromaždilo sa dňa 4. júna duchovenstvo peštianskej stolice vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu v Budapešti ku porade, na ktorej účasť brali nasledujúci: Michal Szitár, Michal Takács, Ján Krchnyák, Jozef Tanács, Michal Kolosváry, Gejza Kemény, Franc Trommer, dr. Gejza Varázseji, Ján Kada, Michal Polákovics, Štefan László, Mikuláš Weicher, Franc Dittinger, dr. Ján Rovnyák, Jozef Frankó, Michal Varga, Eugen

Höfer, Jozef Miller, Karol Somogyi, Ján Fojtik Anton Plöchl, Ján Rőb', Ján Kokovay, Ján Csáki, Martin Angeli st., Karol Sztoics, Martin Angeli ml. farári. Krajinský vyslanec dr. Alexander Ernszt, P. Jakub Wenn rádu sv. Františka. Kapláni: Karol Baumann, dr. Ján Bundala, Antou Balt, dr. Teodor Vargyas, Albert Szlanky, Emil Lepej, Ján Leimeter, Anton Groszmann, Imrich Marczinka, Gejza Topolszky, István Ribárik, Alexander Brezslavszky, redaktor Béla Tury, správca spolku dr. Karol Turi, katecheta Štefan Szedlacsek (Ujpest), Ludvik Ivanits, úradník, Ondrej Szentiványi, učiteľ Jozef Beko, učiteľ Eugen Galrovszky, učiteľ Ján Fehér.

Na podiume predsedníctva zaujali miesto: hlavný tovarník a rytier zlatého rúna gróf Ferdinand Zichy, počpredseda Jednoty krajinský vyslanec Mikuláš Zboray, pápežský praelát a kanonik, krajinský vyslanec Ján Molnár a Štefan Haller, hlavný tajomník Jednoty Katolíckeho Ludu.

Poradu zahájil staručký vodca katolíkov Uhorska gróf Ferdinand Zichy, vrele privítal prítomných duchovných a poukázal na hlbokú významnosť Jednoty z ohľadov katolíckych.

Pápežský praelát Ján Molnár oznámil, že duchovní dekanátskeho okresu fótiskeho a gödöllovského pre učiteľské shromaždenie v Bešenove v tento deň vydržiavané, ku porade nemohli sa dostaviť v úplnom počte.

Štefan Haller, hlavný tajomník vysvetloval v dlhej reči Jednotu Katolíckeho Ludu.

Dr. Alexander Ernszt predostrel návrh, aby Jednota Katolíckeho Ludu utvorená bola v peštianskej stolici v nedeľu dňa 14. júna.

Dr. Mikuláš Zboray, krajinský vyslanec a podpredseda Jednoty v reči svojej podotknul urážky, akých nedávno ešte uslo sa katolíkom Uhorska a že proti takým v budúcnosti brániť sa môžu katolíci len spoločnou akciou. Katolícka Jednota pracuje nielen pre prítomnosť, lež aj pre budúcnosť. Na prácach jej treba sa preto každému súčastňovať.

Pápežský praelát Ján Molnár, poďakoval sa v mene prítomných grófovi Ferdinandovi Zichymu, že predsedníctvo porady viedol, poukázal na to, že ačpráve gróf Ferdinand Zichy následkom vysokého veku nenie výkonným predsedom Jednoty, má v tom predsa veľkú účasť, bo všetky prítomné pohyby katolíckeho sú len ako by vlny telkej akcie, ktorú vtedy začal gróf Ferdinand Zichy, keď sa nikto neopovážil ani meno Boha vysloviť na sneme, keď katolíckeho zásady vyznávať nikto nemal smelosti. Hlučným eljenovaním odpovedali prítomní na túto reč.

Gróf Ferdinand Zichy skrovne odvrátil od seba všeobecné výjavy verejného uznania a ukázal na duchovenstvo, ako na ten tábor, ktorý katolíckym pohybom zabezpečí víťazstva. Odhodlanosť, pevná vôľa a spoludržanie — povedal — nech je našim heslom a účinkovníu Katolíckej Jednoty a duchovenstvu prial božského požehnanie.

Po čom zkončená bola porada.

POLITICKÉ CHÝRY.

Bedákanie.

Koho ešte nezunovalo sto a sto razy čítať to isté: brízganie na kresťanskú ľudovú stranu a na katolíckych kňazov, bedákanie nad pokutami a chýry o nových pokutách, ten nech si prečíta «Ľudové Noviny» a «Slovenský Týždenník», oboje tých novín jednotajne celé lamentácie píšu o pokutách peňažitých, o trestoch žalárnych a o pravotách. Hlinka je odsúdený na 2, Juriga na 2 roky, Blaho a Skyčák majú 10 processov, Ivánka, Hodža, Bella tiež celý regiment takých kúskov, pre ktoré ich pred súd stavajú. Jediný Kollár mal toľko rozumu, že sa do týchto pleták nedostal. A tohoto všetkého príčinou je nie nikto iný, ako kresťanská ľudová strana — píšu tie noviny.

Hľadá sa hlúpi — kto to kúpi.

Keď národnári povstali, my ľudáci sme im hovorili: Majte rozum! Nebuďte blázni! Všetko, čo je možné a dobré, to chce kresťanská ľudová strana. Čo ste vy k tomu priložili, je nemožné. Z toho nič dobrého nebude! Len do nešťastia uvrhnete náš dobrý ľud, aj seba samých.

Grobianstvo za pekné slovo.

Za našu dobrú radu a lásku odpovedali národnári s tou najväčšou zlosťou. Za to, že sme ich mierniť chceli, začali kresťanskej ľud. strane všeliako nadávať a vypisovať o nej, že Slovákov oklamala. *Oklamali Slovákov národnári, keď im takých vecí nasľubovali*, ktorým sa blázni síce radovali, ale každý rozumnejší človek videl, že sa *splniť nemôžu*.

Pravda sa raz preukáže.

Že kresťanská ľudová strana pravdu mala, dokázalo sa to veľmi chytro. *Národnári nič dobrého nevyviedli*. Veď práve naopak: mnohých ľudí, ktorí v nich dôverovali, do pokút, do žalára, ba aj do smrti vohnali. Nikdy by neboli v Černovej 14. usmrtili, nikdy v tak krátkom

čase toľko ľudí na toľko tisíc pokutovali, na toľko rokov väzenia odsúdili, nikdy by sa Lúčania neboli tak od Boha odvrátili, keby neboli národnári povstali. Veď ľud slovenský bol vždy tichý, poriadny, statočný a bohabojný. Národnári ho vohnali do takých priestupkov a hlúpostí, ktoré ani ľudský, ani boží trest pomínut nemôžu. — «Ľudová strana je príčinou tohoto všetkého zlého» — píšu národnári, ale kto im to uverí? «Hľadá sa hlúpi — kto to kúpi».

Ale čo sú slze krokodílske?

Keď národnári videli, že z toho, čo nasľubovali, nič splniť nemôžu, že nič dobrého — ale tým viac zlého — pripravili slovenskému ľudu, začali sa obávať, že ich jejich voličia a ľud slovenský na zodpovednosť vezme. Aby sa teda mohli nejako pred ľuďom vykrútiť a mali s čím pochváliť, začali také veci tárať do sveta a čarbať do novín, že ich zato museli odsúdiť. S týmito pokutami a pravotami sa vždy chvastajú vo svojich novinách, lebo sa s inším ani nemôžu. Tak to predstavujú, ako by to za slovenský ľud trpeť museli. Trpia oni pre jejich viny a sprostosť, lebo je to už len nenie rozum, že sa do jedného kameňa, do jedného zákona pod chvíľou potkynajú. A potom ustavične bedákajú a lamentujú pred celým svetom nad svojim prenasledovaním. Toto sú slze faľošné a krokodílske.

Ako prenasledujú národnárov?

Juriga 18 razy sa potknul do zákona, Bielek 22 razy, Hlinka a iní mnohí ešte viac razy, a len potom ich volali pred súd a odsúdili. (Bieleka nechali ufrknuť do Ameriky.) Kto sa roz pamätal, ako prenasledovali volakedy kresťanskú ľudovú stranu, ako zížnili po krvi Rakovszkyho a iných horlivých ľudákov, každému bolo nápadné, prečo tak dlho trpia všetky tie búrenia a garazdy národnárov? Včul už vieme, nuž preto, bo oni nikdy nebojovali za kresťanstvo. lež oproti: bezprestajne napádali kresťanskú ľudovú stranu a katolícke kňazstvo a takto sebe obľúbenie a priazeň pánov a úradov liberálnych získali. Nikto toľko radosti židom, liberálom, socialdemokratom a ostatným nepriateľom katolíctva nezapríčinil, nikto tak zkazonosne nepodkopával vieru a cit katolícky medzi slovenskými

ľudom, ako národnári s tým, že sa za dobrých katolíkov vydávali, pred svetom pobožnú tvár robili, ešte aj sväté Písmo citovali a pritom bili na pastierov od Krista ustanovených. Ale keď národnári ľud ta privedú, že na kňazov nič nedá, vtedy kňazi darmo budú ohlasovať vieru a naučenia Kristove, viera upadne. Národnári si obliekli rúcho ovčie, aby sa tak ľahšie dostali k ovečkám Kristovým. «Varujte sa takých, čo chodia v rúchu ovčom, vnútri ale sú vlci hltaví», hovorí Kristus Pán. — Varujte sa ich!

Zvláštny turičný chýr.

Skalické noviny tým zvláštnym chýrom prekvapily na Turíce svojich čitateľov, že: «zväz ľudu, népszövet-ség» zakladajú Komlósi, Rossival, Trubínyi, Gratzer, ktorí sú od ľudu tak ďaleko, ako tma od svetla». Týmto novým cigánstvom balamutia zas ľud skalické noviny, o ktorých sa so všetkým právom môže povedať, že sú tak ďaleko od pravdy, ako tma od svetla. Vašími cigánstvami ostatne nezastavíte rozširovanie katolíckej Jednoty po celej krajine!

Ako zasväcujú socialdemokrati výročité sviatky?

Známo je že socialdemokrati cez veľkonočné sviatky vydržovali v hlavnom meste krajinský kongress. Teraz zas, ako to skalické noviny píšu: na svätodušné sviatky sišli sa delegáti, zástupcovia organizovaných poľnohospodárskych spolkov robotníckych v Békés Čabe a pojednávali menovite o hospodárskom a politickom postavení uhorského sedliactva. Na čele týchto organizácií stojí a na tomto poli najväčšiu prácu vraj vykonal slovenský (!) robotník Ondrej Achim. Nechľubte sa s Ondrejom Achimom. Veď by ste mali vedieť, prečo ho poznavli ablegátskeho mandátu. Ondreja Achima vychvalovať, odporúčať jeho zkazonosné zásady a chcieť byť priateľom ľudu, to sa niako nesrovnáva.

Scotus Viator.

Nariekajú skalické noviny, že Scotus Viator nemohol svoju knihu dohotoviť, aby ju boli vystavili v «maďarskej» výstave v Londýne. To je skutočne veľká ztrata pre celý svet a jeho okolie. Škoda, že sa v Londýne nemôžu o tom presvedčiť, ako vedia u nás istí ľudia cigániť.

Z krajinského snemu.

Snemové zasadnutia začaly sa po turičných prázdninách dňa 10. júna. V nasledujúcich zasadnutiach odbaví snemovňa všetky tie predlohy, ktoré ešte pred letnými prázdninami majú byť pretriasané. Medzi týmito sú: návrh o zabezpečení paliva pre štátne železodielne, o povolení vacovsko gedelovskej vicinálvej železnice, o podpore pre odvodňovaciu spoločnosť v obci Rudolfsnad, ďalej návrh o sriadení verejného zdravotníctva a

konečne návrh zákona o bezplatnom vyučovaní v elementárnych školách. Má sa za to, že snemovňa tieto návrhy za 5—6 dní vybaví a tak letné prázdniny snemovne začnú sa dňa 17. júna.

Z CUDZOZEMSKA.

Prusko.

Výsledok volieb do pruského parlamentu.

Volby do pruského parlamentu zakončily sa dňa 3. júna. V tento deň vyvolili mužov voličov. (V Prusku panuje totiž systém prostredného volenia.) Voľba mužov voličov zakončila sa s nasledujúcim výsledkom. Vyvolení boli:

	Posiaľ.	Včuľ.
Konservatívi	143	140
Slobodní konzervatívi	59	58
Národní liberáli	79	65
Liberálni ľudoví	24	22
Liberálni ľudoví, sdruženie... ..	8	7
Centrum	97	100
Poliaci	13	15
Mimostranní	10	5
Socialdemokrati	—	6

Ponevác pruský parlament spočíta 453 členov vyslancov, na 25. miestach bude treba previesť náhradné volby, pri ktorých súčasťujú sa konzervatívi so 6, slobodní konzervatívi s 5, národní liberáli so 16, liberálni ľudoví so 4, liberálne sdruženie s 3, centrum s 8, socialdemokrati so 6, mimostranní s 2 mandátmi.

Katolícka strana centrum už posiaľ získala troch nových členov a pri náhradných volbách môže s istotou rátať na novšie víťazstvo. Čo je celkom prirodzená vec, bo nemeckí katolíci po celom Nemecku, teda aj v Prusku pevne sú zorganizovaní v Katolíckej Jednote.

Nepokoje v Persku.

Perský šach Mohamed Ali tieto dni spolu s dedičom trónu opustil hlavné mesto svojej ríše Teherán a presťahoval sa do zahrady Bagša zvanej neďaleko hlavného mesta. Šach odišiel v tajnosti, ušiel pred hnevom ľudu, ktorý sa zo dňa na deň väčšmi búri. Ponevác hneď úradne neoznámili, kde sa zdržuje šach, rozniesly sa chýry, že šach ušiel do cudzozemska. Nato parlament uzavrel, že naskutku zvolí nového šacha, jestli Mohamed Ali opustí krajinu. Vtedy sa šach hlásil. Zo svojho letohrádka poslal odkaz, že si chce len odpočinuť a o niekoľko dní vráti sa do Teheránu, aby spolu s parlamentom pracoval.

Toto osvedčenie šacha v Teheráne vzali síce v známosť, ale zato nepokoje sa neutišily. Protiústavná politika šacha už od mesiacov rozčuľuje perský ľud.

BESEDNICA.

Križ — ochranca života.

Jurko Klimek bol bohobojný mládenec a s opravdovou synovskou láskou vinul sa ku svojej matke, ktorá od toho času, jako ho odobrali za vojaka, chorľavela.

V deň odchodu priklaknul ku posteli svojej matky a plačúc, bozkával jej vyschnuté ruky. Chorá konečne položila ruky svoje synovi na hlavu a požeňavajúc ho, takto riekla slabým hlasom:

— Nech ťa Boh sprevádza... milý a dobrý synu môj... Keď ťa drahá vlasť potrebuje, tak choď! Nech ťa sprevádza moje požeňvanie... Nebe snád dopustí, aby sme sa ešte uvideli jeden druhého. Avšak prv, než by si odišiel... volačo ti prísne naložím. Nikdy neza pomínaj sa modliť. Tu máš hľa tento starý, ale veľmi starý križ, vezmi si ho sebou. A keď by si bárs do jakej neresti upadnul, pobožkaj ho a vzdychni si ku Pánu Bohu... Tu ho máš. Je na ňom znak úst sladkej tvojej matky. Kedykoľvek ho budeš bozkávať, myslí aj na mňa, ktorá neprestanem modliť sa za teba. Zostaň s Bohom.

Jurko ašte raz naklonil sa na matkyne nádra a potom stal hore a obrátil sa ku dievčatku pri nohách postele plačúcemu.

Chorá matka spozorujúc toto, preriekla:

— Tak, tak, rozlúčte sa deti moje! — a vočiach žiarila jej blaženosť.

— Anička moja, — hovorí mládenec, — ja odídem... Ale veľmi ťažko mi padne, že moju chorú sladkú matku a aj teba musím tu zanechať... Nenie som chúlóstivý a slabúch... ale včul bych vďačne tu zostal. Čo vy budete robiť? Jako budete? Milá moja, pozoruj na ňu, na milú našu matku! Opatruj, ošetruj ju... ty moja všetka sladkosť. Vy ste mi všetko. Dajte pozor! Abych vás naleznuť vo zdraví, dobrá matka! Idem... lebo lúčiť sa je vždy ťažko... Boh vás opatruj a požeňvaj!

Pobožkal dievča na ústa... objal ho a v druhej minúte zatvorily sa za ním dvere.

— Syn môj! — zvolala chorá matka.

Ale on to už neslyšal. Pred domom vysadnul na koňa a odeváľal...

Dve ženské ale ticho plakaly a modlily sa...

Dievča bolo dcérou jedného ďalekého zomrelého príbuzného. Vdova vzala ho ku sebe. Spolu s Jurkom vyrástli. Zafúbili sa... A chlapec musí teraz odísť, keď mu je matka chorá. Na neistý čas... Doma zanechajú matku a svoju sľúbenicu.

Že koľko zlej príležitosti sa naskytuje pri vojsku, to snád je zbytočné vysvetľovať.

A že nikde na svete nenie tak rozšírená kliatba jako tu, to je tiež isté.

A že prvý vojak sveta husár jako vyberane klaje, keď sa nahnevá, keď sa teší atd. aj to už vieme...

Hej síce, ale je to zbytočná vec! Hej síce, ale je to špatná obyčaj!... Teda náš mladík sa dostal ku husárom. Dobre sa rozumel ku koňom. Chytré ho vycvičili aj v inom a viedli ich pred nepriateľa... do bitky.

Veľa veselých mladíkov bolo v stotine, ktorí aj doma boli postrach dediny.

Večerami pri ohni v tábore často sa chvastali so svojou smelostou. Len jeden mladý kaprál sedel utiahnutý a meravó hľadel do ohňa.

— Nuž a ty čo sa duješ, — riekol jeden jeho kamarát, tlapnúc ho po pleci.

— Laľa! — zkríknul rezký huncút. — To decko sa modlí! — s týmto vycivil čosi mladíkovi z ruky.

— Pozrite chlapeci! Jedon križ držal v ruke. Ku tomu vzdychal. Tu hľa je! To decko sa chystá za mnícha!

Ostatní sa hlasne rozosmiali.

— Sem s ním! Vidme len!

A všetci vystierali po ňom ruky.

Mladík ticho vstal hore a predstúpil pred toho, ktorý mu križ vytrhnuť z ruky, hovoriac:

— Daj sem ten križ, Jožko, nenie to do vašich bezbožných rúk.

— Veru ti ho nedám, kamarát. Pozreme z čoho je a jako vyzera.

— Daj ho sem, keď hovorím. Nežiadať, abych ho ja vzal od teba, — riekol ešte vždy ticho smutný mladík.

— Či čujete chlapeci, že ho odo mňa vezme, keď mu ho sám od seba nechcem dať? Čo poviete na to? — pýtal sa Jožko.

— No, to by sme už aj my ľúbili vidieť, — odpovedali ostatní.

A povyskakovali jako na pasovanie do výhľadu postavené.

— Teda ho nedáš Jožko?

— Nie ja!...

Čo sa včul stalo, trvalo len za okamih.

Vdovin syn priskočil ku posmešníkovi a s hroznou silou chytiac ho za stavce, ruky mu vykrútil nazad a bez všetkej ťažkosti odobral mu svoj poklad. Potom si sadnul na svoje predošlé miesto v prostred potlesku ostatných.

Len ten jeden mlčal. Z očí iskrila mu nenávisť. Beszlovne sadnul si ku ohňu a v ten večer bol na posmech ostatným.

Mladý vojín ale nesúc križ k ústam a pozdvíhnuť zrak ku nebu, zo srdca vzdychal:

— Ježiši môj, ochraňuj ich!

A zakrútiac sa do kepeňa, spokojne usnul.

(Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Sňatok v panovníckej rodine. V letohrádku Weilburg blízko Bádenu odbýval sa dňa 3. júna predpoludním sobáš arcikňažny Marie Henrietty, dcéry arcikniežata Fridricha s kniežatom Gottfriedom Hohenlohe-Schillingfürstom. Na sobáši prítomný bol aj jeho veličenstvo kráľ, ktorý z Viedne na osobitnom vlaku o 10. 40. min. predpoludním prišiel do Bádenu. Na stanici vítala kráľa a členov panovníckej rodiny mestská rada. Potom jeho veličenstvo po uliciach mesta, kde domy ozdobené boli zástavami, viezol sa za hlučných ovácií obecenstva do Weilburgu. Kráľ mladému páru doniesol utešené svatobné dary. Po sobáši kráľ hneď sa zaviezol na stanicu a odcestoval do Viedne.

Gróf Ján Pálffy †. Skutočný vnútorný tajný radca, člen snemovne veľmožov, dedičný hlavný župan stolice prešporskej, veľkostatkár v prešporskej a nitrianskej stolici gróf Ján Pálffy ab Erdőd zomrel dňa 2. júna vo Viedni v 79. roku veku svojho. Mrtvolu zomrelého previezli do Bojníc v nitrianskej stolici a uložili ju k večnému odpočinku do krypty kaplny bojnického zámku v sobotu večer dňa 6. júna.

Zo spišského biskupstva. Kodrik Jozef katechéta z Dolného Kubína je poslaný za administrátora do Liptovskej-Ludrovej. — Raiszkup Ferdinand kaplán v Zubrici je z tadiaľ preložený do Kluknavy. (Spišska st.)

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, 8. a 9. júna udeľoval sviatosť birmovania tunajším a veriacim z okolia. V prvý deň držal kázeň professor bohoslovía Alexander Kaminszky a v druhý deň Jozef Liteczky farár z Kassaujfalú. — Grófká Ferdinanda Ehrenheim-Sztáray radila sa nedávno s osvieteným pánom biskupom o vystavení útulne, ktorú jej nevesta, Gladys Wanderbilt vystaví chce v obci Örmézö na pamiatku jej sňatku s grófom Ladislavom Széchenyi. — Dr. Julius Walter, praelát kanonik ostrihomský po vykonanej práci ako ministerský dozorca pri prešovskom katolíckom gymnáziume navštívil osvieteného pána biskupa v Košiciach. — Franc Holló, dozorca biskupskej knižnice a redaktor Katolíckych Novín, pokrstil minulé dni židovského novinára Tiburca Kepes. Krstným ocom bol gróf dr. Hadrián Csáky, biskupský notár. — Spolok kresťansko sociálny vydržoval veľmi pekné a podarené shromaždenie minulé dni v Kassaujfalú, na ktorom vo veľkom počte shromaždenému ľudu oduševnené reči držali: tamojší farár Jozef Liteczky, professor bohoslovía z Baňskej Bystrice Arnold Bobok, biskupský notár Barnabáš Tost, Štefan Bartos a Ján Aba, podpredseda kresťansko-sociálneho spolku. — Michal Zapotoczky nový farár vo Felső Olcsváre držal 3. júna svoju inštaláciu pri prítomnosti okresného duchovenstva, z ktorej príležitosti 100—100 korún daroval košickému autonómičnému Kruhu, Spolku sv. Imricha a Tovaryšov a konečne na kostol obce Gaboltó, kde predtým bol farárom, daroval 400 korún. — V Sátoraljaujhelyi obnoviť dajú veriaci farský kostol. Útraty obnovenia obnášajú 100.000 korún. Patrónka už vlni dala ku tomuto cieľu 20.000 korún, tunajší nový farár, Štefan Besse-nyey na obnovenie kostola obetoval svoj jednoročný dôchodok. — Na území biskupstva najnovšie utvorená je Jednota Katolíckeho Ľudu v obciach: *Czéke* a *Mu-gyarsas* s 63 údami prácou Jána Hlebik tamojšieho farára; v *Boldogkőváralja* s 200, v *Ujfalú* s 90 členami na oduševnené reči dekana farára Jozefa Káger a baróna Juliusa Jósika kaplána z obce Gönc; v Bodrogszerdahelyi veriaci na zápalisté reči dekana-farára Ákosa Damjanovics a kapláva Jána Frisnyak s radosťou sa pripojili ku katolíckej Jednote. Vo Vranove ale dekan-farár Anton Strasser a kaplán Bartolomej Benkő tak zmužile pracujú na rozšírení utvorenej Jednoty, že počet jej členov zo 37 už na 142 poriadol.

Štedrý dar. Na požiadanie nadžupana stolice zemplínskej Júliusa Mecznera gróf Dionýs Andrassy v svojej zo dňa 2. júna datovanej darovacej listine monocký zámokový kaštieľ spolu s päť jutrovou zahradou a bočnými budovami, v hodnote asi 200 000 korún daroval krajinskej lige pre obranu detí, jestli ku tomuto privolia aj dedičia. Nadžupan Július Meczner v telegramme sa poďakoval za štedrý dar grófa a súčasne upovedomil o dare aj ministra vnútra a direktora ligy pre ochranu dietok

Slovenský katolíci pozorujte! Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh vydržia VI. verejné valné skromaždenie v nedeľu dňa 21. júna 1908. popoludní o 5-jej hodine v miestnosti kruhu, Budapešť, VIII. okr., Práter-ulica číslo 6. Program: 1. Členovia a hostia schádzajú sa v miestnosti kruhu o 2-jej hodine, potom pod zástavou pôjdeme do chrámu sv. Jozefovského, kde bude Veni Sancte (Vzívanie Ducha Sv.) a po odbavení Veni Sancte pôjdeme do výšudanej miestnosti. 2. Zadržanie valného shromaždenia. — Všetci, jakíkoľvek slovenský robotníci a robotníčky dostavte sa istotne, lebo si budeme hovoriť o tom, čo by sme, ako by sme si mali spoločne počínať k ulaveniu nášho biedneho postavenia a rozličných nedostatkov našich. Správa Kruhu.

Ladovec a lejak. Z Levoče sdeľujú, že tam a na okolí minulé týždeň bol obrovský lejak, po ktorom padal hustý, ako lieskovec veľký ladovec. Ladovec v siatinách narobil veľkú škodu. Voda miestami odniesla úrodu s rolí ležiacich na úbočiach. Z mestskej pily odniesla 600 brván. Aj na okolí pustošil veľký ladovec. Lad zbil chotár obci Löcseszentanna, Köperény, Tácaľó a hórne potoky sa natoľko rozvodnily, že všetko odniesly, čo im v cestu prišlo.

Dvojaké katolícke slávnosti v Budapešti. Katolícke obecnosť hlavného mesta 31. mája z príležitosti 50. výročitého dňa vysvätenia pápeža Pia X. za kňaza a z príležitosti 50. výročitého dňa zjavenia Panny Marie v Lourdesi sriadilo veľkolepé jubilárne slávnosti, ktoré sa popoludní skončili s processiou, na ktorej prítomné bolo asi 40.000 osôb, medzi nimi aj manželka kniežata A. Liechtensteina, arcikň. Alžbeta Amália.

Predpoludním na počtu pápeža v Katol. kruhu sriadili peknú slávnosť, na ktorú prišlo početné popredné obecnosť. Z biskupského sboru prítomní boli baňsko bystrický biskup Farkaš Radnay a rožňavský biskup Ludvik Balás. Arcikňažnu Alžb. Amáliu zastupovala dvorná dáma G. Szegedy. Na slávnosti biskup F. Radnay povedal vzletnú slávnostnú reč, načo guvernátor ústavu Franca Jozefa Franc Szölygyén, posluchač filozofie Ignác Feltzer a jezuita Ludv. Tomcsányi držali prednášky. Zatým prehovoril gróf Ferdinand Zichy a vyzval prítomných, aby sa nezlomne pridržali kresťanských zásad. Oznamil, že pápežovi a kráľovi poslali holdujúci telegramm. Peknú slávnosť zaključil biskup Radnay s niekoľkými oduševňujúcimi slovami požehnajúc prítomných.

V tom istom čase na počtu pápeža v zahrade Anglických slečien bola tiež pekná slávnosť, ktorú zahájil vzletnou rečou biskup Medard Kohl. Zatým profesor Jozef Andor a titulárny biskup Arpád Várady

držali prednášky a v mene mládeže rečnil Martin Mayer. Na slávnosti prehovoril aj barón Alexander Barkóczy o úcte blahoslavenej Panny Marie. Jezuít Jakub Bús

potom oznámil prítomným, že im pápež poslal svoje apoštolské požehnanie.

Popoludní na počtu lurskej Panny Marie bola processia. Katol. spolky, kňazstvo, kongregácie a veriaci popoludní o 3. hodine sa schádzali pri kostole vnútorného mesta. Na processiu prišla aj manželka kniežata Alojza Liechtensteina arcikňažna Alžbeta Amália. Po príchode kňažny rožňavský biskup Ludvik Balás odriekol modlitbu, načo sa processia pohla a cez Vacovskú-, Drotttya-, Fördö-, Nádor-ulicu a cez Zrinyiho ulicu šla do basiliky sv. Štefana. Tu rožňavský biskup Balás povedal kázeň, po ktorej boli litanie a Te Deum. Zatým rožňavský biskup Balás s osobitným privolením sv. otea udelil prítomným popežské požehnanie.

Minister orby v záujme Vysokých Tatier. Uhorsko-krajský karpátsky spolk nedávno v memorandume prosil vládu, aby dala stavať v Tatrách cesty.

Ministerstvo orby odpovedajúc na prosbu, vyzvalo levočský štátny staviteľský úrad, aby v záležitosti stavania ciest v Tatrách, menovite pohľadom na turistické cesty vypracoval plán. Dľa žiadosti ministerstva v Tatrách za 5—8 rokov malo by sa postaviť ciest v dĺžke 192 kilometrov s nákladom 108.000 korún. Jestli sa to uskutoční, tak cudzinci vo väčšom počte by navštevovali naše čarokrásne Tatry.

V prvé svätodušné sviatky (Turice).

Sv. missie v Kóbányi. Jeho excellencia skutočný vnútorný tajný radca, arcibiskup, metropolita lvovský dr. Jozef Bilczewszki, ako každý rok, i prítomne poslal v Lvova (Lemberg) missionárov. T. J. aby Poliakom v Kóbányi v Malej-Pešti a hlavnom meste sa sdržujúcim odbavovali sv. missie. Všeobecnú pozornosť vzbudily sv. missie v Kóbányi v starom kostole farskom odbavované. Na tisíce bolo tu poľského ľudu pri naučovaniach cez osem dní. Na tisíce pristúpilo ich ku sv. sviatostiam. S ak zaujímavým nárekom lúčil sa tento nábožný ľud so svojim missionárom, to sa ani opísať nedá. Daj Bože, dlhého života arcipastierovi, čo sa tak otcovský stará o svoje ovečky v cudzom svete.

Chýry zo Šariša. Prešov. Jeho excellencia osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi, minulé dni slávil 25 ročné jubileum biskupské, z ktorej príležitosti dostavili sa k nemu na poklonu poprední mužovia stoličných a svetských vrchností, aby mu vyslovili svoje blahoželanania. Oslavovaný je veľkým dobrodincom svojho biskupstva, postavil už veľa kostolov, škôl a farností a priviedol biskupstvo do najkrajšieho poriadku. Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer Colbrie, v spoločnosti svojho tajomníka Adalberta Záborovszky, predsedu kráľovského súdu Mateja Uhlárik, mestského hlavného notára Jozefa Magyar v mene rim. katolíckeho obecnstva už 31. mája predniesol blahoželanania veľkých zaslulých Jubilantovi. — V kráľovsko katolíckom gymnáziume odbávajú sa zkúšky od 9. do 23. júna. — Pre nákazlivé choroby medzi ošípanými jarmok minulého týždňa bol zakázaný. — *Frics.* Ako slyšať, náboženský fond, ako patrón, základne dá opraviť a obnoviť tunajšiu katolícku faru, čo už veľmi potrebné bolo. V celom okrese je ešte len jedno farské stavenie a síce v obci Sztankahermány zanedbanejšie. Najviac to charakterizuje každú obec, v akom stave nachodia sa kostol, škola a fara! Kde sú tieto stavenia ošarpané, to je vždy haňba pre občanov. — *Zboró.* Tu budú stavať novú faru. Patronom farnosti je ministerstvo orby. Minister orby, Ignác Darányi vlni sám prehliadol faru a naložil jej vystavenie. V tejto veci má veľké zásluhy tunajší farár, Jozef Vasskó. — *Roskovány.* Michal Laborczy, tunajší farár, Edmund Soltész a Jozef Reiner okresní duchovní pri oduševnených rečiach utvorili tu Jednotu Katolíckeho Ľudu.

Otvorenie železnice medzi Ružomberkom a Korytnicou. 4. júna z ministeriumu odchodu vyslaný výbor pod vedením hlavného dozorca Karola Marzsóva, v prítomnosti hlavných úradníkov košicko-oderbergskej železnice a veľkého obecnstva preskúmal novú vicinálku medzi Ružomberkom a Korytnicou a poneváž ju našiel v poriadku, oddal ju premávke. Táto vicinálka tiahne sa pri obciach s významnými fabrikami a povolaná je prispieť k vývinu dvoch najhlavnejších papierní v krajiny, veľkých ťárnych píl a celulosovej fabriky v Bielom potoku. Skrz túto železnicu chýrne kúpele v Korytnici pravdepodobne čoskoro prídu do rozkvetu.

Zamestnávateľa a robotníci. Družstvo stolárskych majstrov v Budapešti pod predsedníctvom spravujúceho predsedu Kántora predošlý týždeň vydržovalo poradu. Predseda vo svojej zahajujúcej reči prizvukoval, že cieľom organizovania sa stolárskych majstrov nenie to, aby robotníkov potlačili, ba práve naopak, chcú pestovať dobrý pomer medzi robotníkom a zamestnávateľom. Majstri len to chcú, aby v pomere medzi robotníkom a zamestnávateľom nebolo aj tretie fórum, a síce odborná organizácia. Odbornú organizáciu v budúcnosti za takéto tretie fórum neuznajú. Pre nás — hovoril — odborná organizácia celkom zanikla, lebo nesvár rozduchovala medzi robotníkom a zamestnávateľom. Po prehovorení viacerých porada vyriekla, že posilnenie družstva stolárskych majstrov považuje za potrebné, načo z prítomných tí, ktorí ešte nevstúpili do družstva, zaviazali sa, že sa zapíšu za členov družstva.

Útek učiteľa. Z Chižného nám píšu: Učiteľ-organista Andrejkovics bez toho, že by dakomu aspoň čo len jedným «s Bohom» na vedomia dal svoje odchádzanie, utiekol. Nevedieť kde. Svet je široký, ale je naozaj i špatný! Kto by tú stanicu (organista-učiteľskú) chcel obdržať, nech sa ponáhla, a čím skorej nech zadá svoju prosbu. Stanica je dobrá, ľud stredný, organ bez chýb, na ktorom je radosť hrať šikovnému organistovi.

Chrústy. Z Trstenej píšu: Chrústy sa tak oborily na ovocné stromy, že sotva bude nejaké ovocie. Kde-tu po stromoch nieto ani jedného lístka.

Vražda zo žiarlivosti. V obci Szilincs tieto dni jedon gazda, menom Anton Beňo spáchal vraždu zo žiarlivosti. Anton Beňo, ktorý sa nedávno vrátil z Ameriky, zle žil so svojou ženou. Žena si najala iný byt, následkom čoho rozniešly sa klebety, že sa dopúšťa nevernosti s istým Belikom. Beňo umienil si, že sa vypomstí na svojej manželke; v noci aj dvakrát sa vkradol do Belikovho domu, domnievajúc sa, že svoju manželku tam najde. Ženu nenašiel, ale keď po druhýkrát chodil tam, strhla sa bitka medzi Beňom a 20-ročným Belikom. Beňo tak pichol mládenca nožom pod pazuchu, že ten klesol na zem a vykrvácal. Beňa žandari zatkli. Neskôr vysvitlo, že Belík nemal nič s Beňovou ženou, či je tým pravdepodobnejšie, lebo Belík mal sa budúci týždeň ženit.

Púť na milostné miesto Maria Remete. Na vedomie dávam všetkým bratom a sestram v Kristu, že v nedeľu dňa 14. júna slovenskí veriaci z Anjelohopoľa (Angyalföld) usporiadajú púť na milostivé miesto Maria-Remete. Dňa 14. júna v svätotrojičnú nedeľu ráno o 6. hodine bude svätá omša za pútnikov u PP. Karmelitov. Processia pohne sa od PP. Karmelitov z Anjelohopoľa o 7. hodine ráno. Na milostnom mieste bude sv. omša, kázeň a spoveď v slovenskom jazyku, popoludní o 3. hodine budú litánie. Po litániach v mene Božom navrátíme sa nazpät ku PP. Karmelitom, kde dostaneme požehnanie a odtiaľ potom každý do svojho bytu sa navráti.

HOSPODÁRSTVO.

Stav siatin.

Ministerstvo orby uverejnilo prítomne prvú zprávu o stave siatin. Výsledok tejto zprávy pre hospodárovnenie je celkom prajný. Po zlej úrode lanského roku obecnstvo hospodárske rávalo prítomne na lepšiu úrodu, v čom zaiste zklame sa pre panujúce neprajné počasie. Dľa šacovania v ministerstve orby urodí sa tohoto roku žita sedematisať a pol milliona metrických centov, teda len o päť millionov viacej, ako lanského roku. Raže sa očakáva o 2, jačmeňa o 1 million metrických centov viacej, ako bolo predošlého roku. Ovsu ale dľa úradného šacovania o niekoľko menej má byť, ako bolo vlani. Hlavné udaje zprávy ministerstva orby sú nasledujúce:

V druhej polovici mája, po dlhých stálych suchách, veľkých horkách a po vetrivom počasi, padlé dažde, ačpráve po niektorých miestach spojené boly s ľadovcom, vôbec dobre neúčinkovaly na poľné hospodárstvo. V ktorých krajoch pršalo, tam sa siatiny popravily, terajšie veľké horká ale — ako to už teraz badať — škodia tak oziminám, jako jarinám.

Klasie žita a raže je obstojne pekné a veľké, raž kvitne. Najlepšie stoja siatiny v západných horných krajoch a na malých Dolniakoch. Slabé sú siatiny na veľkých Dolniakoch, a tu zvlášte kolo Tisy a v údolí riek Kőrös a Maros, ako aj medzi Dunajom a Tisou, teda v tých krajoch, v ktorých zvlášte obilie dorábajú.

Ozimný jačmeň ide tiež do zrna a drží sa obstojne, je ale zarovnak dažďa potrebný.

Ozimnú repicu už kosia. Je ona pravda ako obilie tiež rozličná, dotýčeno výnosu a jakosti.

Nedostatok dažďa badať nadovšetko na kopaninách, na mnohých miestach pravda pekne vyšly a ešte aj teraz dosť dobre stoja, vôbec ale v prvom rade na veľkých Dolniakoch dažď veľmi potrebujú.

Zahradné biliny, zeleniny udržujú už len polieváním, pričom tiež podlejšiu úrodu možno očakávať, ako bola vlani.

Omnú krmu poprvé zkosili priemerne s prostredným výsledkom, sena na lúkach je menej, zvlášte na Dolniakoch pre nedostatok dažďa.

Jedine vinice stoja veľmi pekne takmer po celej krajine, kdežto ovocné stromy — ačpráve krásne odkvitly — zhubily vôbec húsenice a chrústy, nadovšetko v takých krajoch, kde ich nekántrili.

Spomenúť treba, že v druhej polovici mája ľadovec miestami veľkej škody narobil v stoliciach: Pest, Békés, Nógrád, Bihar, Szepes, Máramaros, Torontál, Jász-Nagykun-Szolnok, Zemplén, Heves, Hont a Háromszék. O hmle

došly zprávy zo stolíc: Baranya, Veszprém, Bácsbodrog a Zemplén. Chrobač robí veľkú škodu na veľa miesta h v oziminách a jarinách, zvlášte ale v kopaninách.

Dľa došlých zprávy tohoto roku zasiate je: žita na 6,109.600 katastrálnych jochoch; raže na 1,929.118 katastrálnych jochoch; jačmeňa na 1,898.805 katastrálnych jochoch; ovsu na 1,862.846 katastrálnych jochoch; kukurice na 4,174.686 katastrálnych jochoch. Dľa úradného šacovania — jestli suchá a iné nehody úrodu ešte väčšmi nezhubia — z tohoto územia dá sa priemerne očakávať z katastrálneho jocha metrických centov: žita 6·24, raže 6·26, jačmeňa 6 76, ovsu 6·13. Z celého zasiateho a zožať sa majúceho územia dľa úradného šacovania očakávať sa môže: žita 37·53 millionov metrických centov, raže 12·7, jačmeňa 12·83, ovsu 11·43 millionov metrických centov. Minulého roku urodilo sa 32·50 millionov metrických centov žita, 10·60 millionov metrických centov raže, 13·73 millionov metr. centov jačmeňa a 11·54 millionov metrických centov ovsu.

DOPISY.

Z Oravy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kreštane».

Nové u nás to, že ľudia odhadzujú «Ľudové Noviny» a «Slovenský Týždenník». Tie novinky sa im nadmieru hnusia. Pravda, že sa niektorým ľubia, i pišu do nich zvlášte proti kňazstvu a Katolíckej Jednote, ktorá istým ľuďom veľmi by zavádzala a čo najhlavnejšie je to, že by im svedomie do poriadku priniesla. A tohoto posledného sa tí ľudia veľmi boja.

Ľudia, pozor na takých dobroprajných katolíkov! To sú katolíci len dľa mena. Dľa skutkov ale sú nepriateľmi katolicizmu. A my takých potrebujeme, čo sú dobroprajní každému vo všetkom.

Úd Katolíckej Jednoty.

***

Z Hrušován.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kreštane».

Naša dedinka leží medzi Preseranmi a Somorovou. Je tu ľud skoro čisto katolíckym. Bývame pri samej hradskej a pri vode Nitra rečenej. V preseranskej farnosti sme my najzámožnejšími hospodármi. My sme boli už aj na liberálnu, ale i na ľudovú stranu. Najdu

sa tu ale i takí dôsledne poriadni kresťania, ktorí vždy viac hľadeli na svoje kresťanské svedomie, nežli na šírku dna fľašiek, a títo vždy podporovali záujmy cirkve a jej drahej strany ľudovej. Boh ich živ a požehnávej nielen vo večnosti, ale i na zemi v časných veciach. Radosťou oplýva moje srdce sedliacke, že u nás budú vydržiavať sv. missie v adventnom čase dvaja páni pátri jezuiti z Trnavy. Jako som počul, je to už istou vecou jestli sa nevráti do cesty tohoto plánu dajaká ťažkosť a či prekážka. Snáď pri svätých missiach aj tí nadobudnú múdrej svedomitosti, ktorí doposiaľ dost často hľadali káčerovej múdrosti; to je čudnou vecou, keď človek od káčera chce sa nechať poučiť. Káčer sa obyčajne pri tekutine zdrzuje; nuž aj tu sa najdu takí, ktorí až veľmi bažia za liehovou tekutinou, najmä keď sa môžu ku nej zdarma dostať. Úfam, že od veľku sa nikto nebude radiť ani káčera, ani kačice, lež len svojho rozumu a svedomia. V takej poriadnej a nábožnej dedine, ako je naša, to aj musí tak byť budúce.

S Bohom!

Páterka.

***

Nižná (Orava).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

U nás nastal nový život s tou Katolíckou Jednotou. Bárš by ona všade, v každom mestečku aspoň toľko členov mala, koľko má u nás. Za tými korunkami nebanujeme, to z radosti obetujeme na ten slávny oltár Katolíckej Jednoty, lebo dobre vieme a istí sme, že to len na dobré ciele a pre náš ošoh ide.

Slovenskí katolíci v Orave a inde! Vstúpte že za členov do Katolíckej Jednoty. Neverte že tým falošným prorokom, ktorí vás odhovárajú už či ústne, alebo vo svojich novinkách. Neverte že im to, čo píšu proti tej našej milšej Jednote.

Veď pozriem že si len, čo sú to za jedni, ktorí píšu proti Katolíckej Jednote? Ablegát bobrovského okresu Skyčák nesmie medzi nimi chybovať. Veď on všade tam musí byť, kde sa jedná «proti katolicizmu». Nielen celá Orava, ale i celé Uhorsko zná ho, ako len dla mena katolika. No, kto že by ho neznal, veď je on majiteľom tých «Ľudových Novín», ktoré biskupský sbor zakázal. On je ten, čo počas svojich kortešačiek v nedeľu a vo sviatok do kostola neišiel na svätú omšu, veru sa on v kostole neukázal, kto ho videl a kde? Videi ste ho vo vašom kostole Trstenci, Ústania, Jablončania, Zubrohľavania, Bobrovania? Nie! No hľa a koľko ráz bol u vás v nedeľu a vo sviatky, i počas odpustov. No a tento človek by mal byť — na čele katolicizmu — vodcom? Len rozum tratiaci, alebo takí, čo ho už nemajú, pôjdu za ním a poslúchnu ho.

Nie, my takých, ako je Skyčák, nepotrebujeme na to, aby oni viedli katolíkov. My v Orave máme spoľahlivých vodcov z velebného duchovenstva, ako je náš pán kaplán Jozef Tomcsa; habovský pán farár Ján

Hattyár; trstenský pán farár Štefan Zaják; ústanský pán farár Peter Hanulya atď. Títo všetci vo svojich farnosťach už založili Katolícku Jednotu. Nech všetkých Boh živí na mnohé letá. S Bohom. *Známy.*

***

Od Prievidze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Veľmi nás to teší, že bývalý zaťatý liberál hlavný slúžny Dolfo Abafi sa dal na pokánie a sta najatý sa oduševňuje za tú drahú a sladkú kresťanskú ľudovú stranu našu. To sa nám ľúbi, že on teraz svojou dobroprajnosťou chce napraviť tie kortešačky, ktorými kedysi kopal jamu buchnutia kandidátom kresťanskej ľudovej strany. Počuli sme, že aj myjavský hlavný slúžny, bratranec to osvieteného pána biskupa Prohászku, tiež ináč brnká na struny husiel politických. To bol tiež zvučným protivníkom našim, teraz ale s chvalitebnou horkosťou uhybuje sa nám z cesty, aby nám nezavadzal. Páni úradníci ostatní, vstúpte aj vy do seba, lebo stolica nitrianska je ľudová. *Podkaplán.*

***

Z Nitrianskeho Považia.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kresťane».

Smelí ľudia z Považia, všeličo sa opovážia; tak i ja, čo nesbehlý pisár, súc roľníkom, opovažujem sa písať do «Kresťana», o ktorom každý poriadny kresťan musí privolať priateľovi: Keď ti príde «Kresťan», čítať ho neprestaň; keď ti príde liberálne noviny, celkom pohrdni nimi. Čo ti núka liberál, má cenu jako z fazule futrál a žiaden poriadny ľudák, nenie biedny chudák; lež čo je zo srdca ľudové, je u poriadneho človeka zdravé; a preto má ľudová strana i pred Bohom najväčšiu cenu, ponač len ona má zástavu posväcenú. Na považí je dosť aj národniarov, týchto politických šalbiarov, ktorých vodcovia na vačok sú bohatí na svedomí ustati. Porobili oni už veľa zkazonosnej galiby a preto spôsobené chyby napraviť mali by. Liberálov sľuby, sú cenné jako hnilé hlúby. Národniarov ale balamútenie, je ako svaťky mútenie. Liberál podkopáva náboženstvo, národniar zas kazí mužstvo. Pannák liberálny je loptoš generálny; národniar oduševnený mlčí, kde je hlas potrebný, kričí kde by mal byť nemý! Naozaj právne môžeme spievať teraz: Liberál, národniar, čos urobil, keď si ľud od cirkve preč odpúdil; milší ti bol jazyk, nežli kresťanský zvyk a spasenie. Nech žije naša ľudová strana, ona je naše spasenie, očrana. Kujon, oplan, loptoš mnohý katolík, ktorý nesedá s ľudovou stranou za jeden stolík. Už nemám čo viacej písať, prestanem sa s perom knísať. Buďme všetci my ľudákmi a nie pochabými vtákmi; držme sa my svojej

viery, bojme sa pekelnéj diery. Ja sa ta však nechcem dostať, preto pri ľudovej strane musím zostať!

S Bohom.

Ján Vurkec, hofer.

***

Zo Šišova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

My tu bývame za chrbátom sveta, preto ale Pán Boh nezabúda na nás. Dostali sme výborného kazateľa a kňaza za správcu duchovného. Bohužiaľ je to len dočasne. My tak radi máme svojho terajšieho duchovného otca pána Jána Jakabovich, že by nás aj okolo prsta mohol obkruťiť. Zvedaví sme skoro všetci, kto bude po niekoľkých týždňoch našim stálym duchovným otcem. Modlíme sa, aby náš dočasný duchovný správca stal sa stálym riaditeľom našej fary. S Bohom! *Verný ľudák.*

Pútnikom levočským.

Habovka.

Následkom listu v. p. Coelestina Kompanyik, opáta-farára levočského, upovedomujem pútnikov levočských, že *slávnosť na Hore levočskej* dňa 2. júla i tohto roku, jako predošlé, *odprávaná bude.* Správa košicko-oderbergskej železnice dňa 29. mája pod č. 33.400/D. prisľúbila certifikáty, ktoré oprávňujú pútnikov k tomu, že *i tohoto roku za pol ceny* cestovať budú. Tieto certifikáty (červené cedulky) i tohoto roku rim.-katol. farský úrad *gombášsky, o. p. Fenyóháza, Liptóm.,* rozpošle patričným pánom farárom. Komu by chybovaly, dostane ich na stanici, jakmile pútnický vlak tam dorazí. Vymenenú celú karotku každý pútnik podrží si, s ňou i nazpät cestovať bude. Pozor teda na cedulky i na karotky, neslobodno ich ztratiť!

Kázal budú: *Ján Kukura, kaplán veľkoveský, dňa 1. júla o 6. hod. ráno o smrti; František Dulya, administrátor stankovský o 11. hodine o súde; Štefan Ondercso, kaplán z Gálszécsu o*

3. hodine o nebi; Barnabáš Toszt, sekretár košický o 6. hodine večer o pekle; Ján Dobránszky, farár zo Širokej, dňa 2. júla o 8. hodine ráno na hore o Patrónke uhorskej; Štefan Hattyár, farár gombášsky o 10. hodine predpoludním o Bäránku Božom... a záverke litánií loretanských.

Pútnický vlak pohne sa zo Žiliny dňa 30. júna ráno po osobnom vlaku (po persónke). Pútnici teda vysadnú naň o tom čase, jako predošlé roky. Na malých stánkoch postojí, len na staniach nádražných. V Mikuláši a v Poprade dlhšie bude stáť.

Úctive prosím duchovných bratov v Kristu, povzbudte svojich veriacich k čím valnejšiemu súčasťneniu sa na púti levočskej, ba i sami putujte s nimi k oslave Panny Marie levočskej. Napomente svojich veriacich pútnikov, aby ku vlaku nie behom, krikom, lež pokojne, v tichosti a vážne šli. Toto mnohí nezachovávajú.

Ján Hattyár, farár, vodca púte.

Krajinská jubilárna púť do Lourdesu pohne sa dňa 8. augusta pod protektorátom jeho excellencie najdôstojnejšieho pána dr. Júliusa Városyho, arcibiskupa kaločského. Duchovné vodcovstvo pútnikov prevádza výbor z viacej duchovných pozostávajúci. — Smer cesty: Budapest—Vieden—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsiedeln—Genf—Lyon—Bern—Paray le Monial—Cette—Lourdes—Lyon—Bern—Innsbruck—Vieden—Budapest. Ceny: I. trieda 460 korún, II. trieda 320 korún, III. trieda 210 korún. Programmom a vysvetlením ochotne poslúži Franc Fehér, farár. Ebed, stolica ostrihomská. Štefan Domonos, Nyúfalva, stolica Győr, Lenárd Hegedüs, Bajmok, stolica Bacs a Štefan Benyács, Csacza, stolica Trencsén. — Nasledujúca krajinská jubilárna púť pohne sa dňa 8. augusta z Budapešti. Smer cesty: Budapest—Viedeň—Maria-Einsiedeln—Lyon—Lourdes—Marseille—Genua—Rím—Florenz—Venedig—Fiume—Budapest. Ceny zúčastnenia: I. trieda 560 kor., II. tr. 450 korún, III. trieda 250 korún. Dotýčeno tejto púte programmom a vysvetlením ochotne poslúžia Franc Fehér, farár. Ebed, stolica Ostrihom a Štefan Pasztorek, Tököl, stolica Pest.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sume dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Pripadný diel podľnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhadnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Púť do Lourdesu. Zodpovedne z veľa strán objavenej žiadosti Jozef Skarda, šaštinsky praepošt, dekan-farár z príležitosti 50-ročného jubiläuma zjavenia sa blahoslavenej Panny, s odcestovaním okolo 23. augusta s arcipastierskym dovolením púť vedie do Lourdesu, stavia sa po ceste v Einsiedelnu vo Švajci a na milostnom mieste najsladšieho Srdca Pána medzi Lyonom a Parížom v Paray le Monial. Touto cestou prosí duchovných bratov a všetkých, čo ho o prevzatie tejto púte požiadali, ako aj tých, čo túto cestu v jeho spoločnosti už raz vykonali, aby úmysel jeho v kruhoch jejich známych odporúčali a rozširovali a hlásiacich sa oznámili mu najpozdšie do 31. júla. — Smer cesty je: Budapešť—Viedeň—Linz—Innsbruck—Bregenz— (bádenské jazero) Ror chach—Zürich— (odpočinitie 1. dňa) Genf—Lyon— (odpočinitie 1. dňa) Cette—Toulouse—Lourdes (pobytie 4. dňov) Toulouse—Paray le Monial— (pobytie pol dňa) Genf—Lausanne (odpočinitie 1. dňa pri jazere genfskom) Bern—Luzern—Einsiedeln (pobytie a noclah) Buchs—Innsbruck—Viedeň—Budapešť. — Ceny súčasťenia: I. trieda 560 korún, II. trieda 420 korún, III. trieda 250 korún s úplným zaopatrením na staniach pobytia a od Innsbrucku po Innsbruck aj po ceste. — O podrobné programy obrátiť sa možno na farský úrad Sárvár (stolica nitrianska).

Spisy redakcii zaslané.

Ctihod. Leonharda Goffineho kresťansko-katolícka **Poučná kniha**, čili krátky výklad všetkých nedelných i sviatočných čítaní a evangelií, jako i z nich vyplývajúceho učenia viery a mravov. Dľa 58. vydania od P. Frant. Hattlera, S. J. do slovenčiny usporiadal Jozef Opatovský, farár biskupstva nitrianskeho v Dohnani. Pod tlač upravil Fr. Richard Oswald. S povolením najdôst. ordinariatu ostrihomskeho a nitrianskeho. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave 1908. Cena 7. korún.

Katolícky ľudový Katechismus. Spísal Fraňo Spirago, professor nábožunstva v Trutnove. Z nemeckej pôvodiny preložil Štefan Mišík, kňaz biskupstva spišského. S povolením cirkevnej vrchnosti. Druhé vydanie. V Trnave. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha). 1907. Prvý diel: *Učenie o viere*. Cena 2 koruny 50 halierov. Druhý diel: *Učenie o mravoch*. Cena 2 kor. 50 hal.

Alleluja. Duchovný katolícky spevník s obradami nótami (nápevami). Sostavil Štefan Janovesik, farár likavský. S odobrením cirkevnej vrchnosti. — Obsahuje 352 strán. 306 piesní, úplné nešpory a všetky obrady ako: na Hromnice, Veľkú noc, Krížové dni atd., všetky s nótami zaopatrené. — Cena jedného výtisku. v plátne viazaného s obrázkom 1 kor. 60 halierov. — Za vopred zaslaných 1 kor. 80 hal. pošle ho vydavateľ franko pod krížovou obálkou. — Tam je k dostaniu: «**Requiem aeternam**» spevník opatrený s nótami, viazaný. Cena 72 hal. — Objednávky majú byť upravené do Likavky, ostatná pošta Ružomberok (Rózsahegy). Stolica liptovská.

Spisy poučné a ochranné. Sošit I. **O vzdelanosti.** Poučná a sociálno-apologetická knižka. Píše Salesius. V Trnave. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha). 1908. Cena 40 halierov.

Legenda čili čítanie o svätých a vyvolených Božích. Sošit II. Dľa prastarých a najnovších, cirkevnými vrchnosťami odobrených prameňov spracovali: Andrej Truchlý, Vincent Havlíček a Martin Kollár. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Vojtecha). Druhé, opravené. ilustrované vydanie. S povolením cirkevnej vrchnosti. Na sklade v Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave (Nagyszombat) 1908. Cena 3 koruny.

Zábavná Čítanka. Vydal «Spolok sv. Adalberta» (Vojtecha) v Trnave. Dosiaľ vyšly nasledujúce sošity

Sošit 1. *Rozprávka z Polany.* Napísal A. B.

Sošit 2. *Láska.* Povešť. Dľa nemeckej pôvodiny podáva Martin Kollár.

Sošit 3. *Obrázky z hôr.* Napísal Fr. Urbánek.

Sošit 4. *Keď sa panstvo mení.* (Pôvodná poviedka z Hornej Trenčianskej.) — *Janko.* Poviedka Bohumila Brodského. — *Gazdík.* (Dľa J. M. Kaličáka.) Podáva A. B.

Sošit 5. *Za čo sa ľudia súdia?* Dľa J. J. rozpráva Bielhorský.

Venček piesní a modlitieb zvlášte k úcte Božského Srdca Ježišovho. S povolením vrchnosti ostrihomskej zostavil Karol Lenkei, farár. Tretie opravené a zväčšené vydanie. — Obsaheje 27 piesní o Božskom Srdci, 10 omšových, 8 o Sviatosti Oltárnej, 4 adventových, 5 vianočných, 12 pôstnych, 30 o blahoslav. Panne Marii a 20 iných. Rozličné modlitby, jako odprosovanie Božského Srdca, malé hodinky, novénu, sv. omšu k B. Srdcu; pobožnosť pri návšteve Ježiša v Oltárnej Sviatosti, pri sviatosti pokánia, pri sv. prijímaní, sv. krížovú cestu a iné mnohé modlitby. Všetko na 350 stranách. Dostať u Karola Lenkei, farára, Detreköszentmiklós. (Pozsonym.) Jedon výtisk v plátne viazaný za 1 korunu 40 halierov, v koži za 2 koruny. Poštu platí objednatel.

Rukoväť Notová k Venčoku piesní K. Lenkeiho. Táto kniha je hektografovaná; obsahuje úplný organový sprievod k výš označeným piesňam na 66 polhárkových stranách. Jedon výtisk v polplátne viazaný dostať a Karola Lenkeiho. Detreköszentmiklós (Pozsonymegy) za 5 korún.

Slovenský a maďarský a maďarský a slovenský slovník, zostavil dr. Adolf Pechány, vo dvoch sväzkoch. Oba sväzky, ktoré už byly veľmi potrebné, vydalo kníhkupectvo Vilhelma Lauffera (Bratia Révai, literárna účastinárska spoločnosť.) Cena je iavná. Každý sväzok osobito broširovaný stojí 2 koruny 50 halierov, v plátne viazaný 3 koruny 20 halierov. Obidva sväzky spolu broširované 5 korún, v plátne viazané 6 korún. Objednávky nech sa zasielajú na adresu: Révai Testvérek. Irod. Intézet r. t., Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Brezňové Kvetý malému Ježiškovi do kytky uviazal P. Štefan Soós, kňaz rádu karmelskeho. S odobrením najdôstojnejšieho ordinariatu ostrihomskeho. Budapešť. 1907.

Veľmi vrele odporúčame nákladom Spolku sv. Štefana vydané, nasledovné diela:

1. Cesta do pekla vedúca. Cena 6 halierov.
2. Hrdinská láska. (Neslobodno luhať.) Cena 10 halierov.
3. Lurdské pamiatky. Cena 40 halierov.
4. Viera je od všetkého drahšia. Cena 16 hal.
5. Betka Škvarák. (Nehraj sa so šťastím.) Cena 6 halierov.
6. Slepý kôň. (Boh zaplatí každému.) Cena 6 hal.
7. Zivotopis pápeža Piusa X. Cena 12 halierov.
8. Maj chrám Boží v úctivosti. Cena 6 halierov.
9. Skrytý poklad. (Časté sväté prijímanie.) Cena 16 halierov.

Objednať možno vo Spolku sv. Štefana (Budapest, VIII., Szentkirályi-uteza 28.)

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Odkazy redakcie.

P. J. K. Sz. Pravda, že k tomu aj štempel potrebný. Nuž ale veď to si páni zaiste usporiadajú.

P. Alfonzko. P. Nemajte za zle. Veď všetko dochodí, ako je miesta.

Katolík, «ohne», jednota. Zohor. Držite sa za veľmi múdreho. Dajte pozor, aby vám to volajako neškodilo. Nachodí sa ale v Zohore veľa o mnoho múdrejších ľudí, ako ste vy a tí ako statoční katolíci všetci sa dali zapísať do Jednoty.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 10. júna.

Uradne značené ceny za 100 kilogramov. Pšenica: tisska K 21.90—23.50, stolnobelehradska K 22.35—23.35, peštianska K 21.70—23.30, banátska K 21.60—22.20. — Raž: prvotriedna K 19.90—20.20, druhotriedna K 19.70 do 19.90. — Jačmeň: prvotriedny K 13.50—13.80, druho-

triedny K 13.10—13.50. — Ovos: prvotriedny K 14.70—15.10, druhotriedny K 13.90—14.70. — Proso: K 9.50—10.00. — Kukurica: Kor. 13.15—13.35. — Repica: —K —.—.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	16.80	16.60	16.40	16.20	16.00	15.80	15.50
		č.	7	7 ¹ / ₂	8		
		K	14.80	13.70	7.50		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6.00, hrubé K 6.80.

Ďatelinové semä: čistené K 200.00—210.00, lucerna čistená K 160.00—170.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4.50—4.70, žlté K 5.10—5.30 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 14.00—15.00 miešaná strakavá K 12.00—13.00. — Hrach: nelúpaný K 28.00—30.00, lúpaný K 23.00—43.00. — Šošovica: čistená K 40.00—70.00. — Konopné semä: K 25.00—26.00. — Mak: K 64.00—68.00. — Rasca (kmín): Kor. 116.00—.—. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 13.25—14.00, srbské (100 kusové) K 12.50—12.75.

Lekvár: srbský K 31.00—31.50, slavonský K —.— do —.— za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 80.00 do 80.50, kockový K 82.00—83.50, žltý K 80.00—80.50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 36.50, fiumánsky White-Star (***) K 30.50 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 132.00—133.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 107.00—108.00, 3-kusová K 114.00—115.00, vidiecka K —.— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 162.00 do 163.00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden baril 54.00—54.50.

Vajcia: prima uhorské K 70, od Tisy K 68—69, sedmohradske K 64—66 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2.30—2.40, k vareniu K 1.20—1.40, syr 24—32 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1.20—1.30 kilogr.; kurence k smaženiu K 1.40—2.60, kurence k pečeniu K 2.00—2.20, sličky na polievku K 3.40—3.60 za jeden pár.

• Bolenie zubov

hlavy chrbita a križov bolenie klania ešte vždy vylicilo nám upotrebenie Fellerovho Esfluidu. Jeden tučet ne próbu 5 K franko. Objednajme u V. Eugena Feller, Stubica Kostolna-ulica 18. (stolica Zahreb.)

Frici.

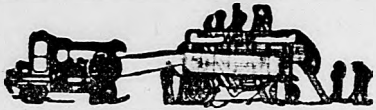
!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

Odporuča pri úplnej záruke
benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, taktiež**elektrické benzinokomobil stroje ku mlatbe**
s dvojitým vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

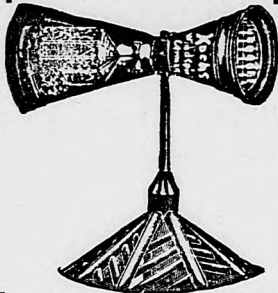
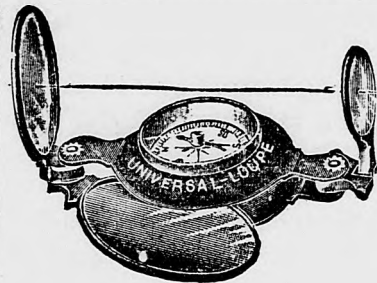

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj orifomnosti !!

Bez strojuška ľahko k vedeniu bár ktorým gazdom aj medzi
domácimi slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších
strojov vymieňajú sa staršie parostroje.Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku sietin adt.O nedostupiteľnej zvláštnosti týchto strojov podáva
zpravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
hradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cennik na žiadosť zdarma a franko.

Poveterná - harmonika. Osožná novota!
Čarokrásna muzika!Tento stroj možno upevniť
na domy, stromy a žrte v
zahradách a pri najmen-
šom vetriku vydáva on lu-
bozvučné hlasy a akordy.
Poveterná harmonika je
28 cm. dlhá a koštuje kus**len 3 kor.; len**
s poštovou dobierkou rozpo-
sela c. k. dvorný lifierant
Ján Konrád Brůx vý-
vozný dom hudobných stro-
jov **1295.** (Čechy) Treba
žiadať si franko a zdarma
veľký cennik s viac než
8000 obrazmi.**Nové vačkové d'alekohladitko s
kompasom a zrkadlom**k složeniu s vidit-
kom na veľku diaľku,
k upotrebeniu aj ako
zväčšujúce sklo pa-
liace sklo a zrkadlo
očí. Ľahko k nose-
niu vo vačku kus
len K 1.50, 8 kusy
4 kor. Vpáde nezod-
povie vráti sa pe-
naze. Zasiela s pos-
tovou dobierkou,
alebo pri predbež-
nom zaslaní peňazi
c. a kr. dvorný
lifierant**HANS KONRAD** vvozný dom Brůx, No. 1294. (Čechy).Zdarma a franko dostane na žiadosť každý moj hlavný cennik s
3000 vyobrazením.**Na predaj** hospodarstvo v dolnom Rokúsku pól
hodiny od železnice 39 pochov dob-
rej zeme votroch ku-och s celým inventarom voetko
je posiate a vysadné. Cena 20.000 zl. Potrebné je
12.000 zl. Predošlá majiteľka má na tom hospodarstve
poistených 2000 zl. Od toho sa ročíte plaí 100 zl.
úrokov. Po jej smrti tých 2500 zl. pripadne majiteľovi
čo sa z kupnej ceny odrata. Blížšie vysvetlenie dá
Tomáš Istvának Pframa ičslo 17. o. p. Eckartsau dol.
Rakúsko.Oznamy prijíma **KREŠTAN** Budapest Szent-
administrácia = kiralyi-utlica 28.**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď****Beretvás-pastilly**ktoré za desať minút zastavia najtužšie
migrén-hlavybolenie. = **Cena K 1.20.**
Lekárnú odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni a drogerii.

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

Ktorá kosa je najlepšia?

pýta sa mnohé kosa probujúci a mnokokrát hospodár. Na toto odpovedáme
dla našo presvedčenia: najlepšia kosa na svete je**General Dewett kanonovej ocele kosa**Ktora sa shotóvuje zo zvláštnej kanonovej ocele z miešaniny nejšlachetnejšieh kovov zloženej a odborne uneeckym
spôsobom dvojnásobne súženej, tak še vlastnosť vytravalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha
všetko možné tohoto odboru.Spôsob dorábamia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť
takejto kosa sú počudovania hodné.**Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)**

Ohranná známka.

kam vsetkým na general Dewett kosa požádnóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri onjednani
5 kusov kôs počtovo útraby p ati fabrika. Pri onjednani 10 kusov plati počtové úraty a pripojuje jednu kosa na
pridavok zdamrma. — Za každú kanonovej ocele kosa prejma sa dobrostánie, nezodpovedná kosa vymieňa sa
dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosamiani jedna je nie zlá).General Dewett kosou kanonovej ocele
na 250—300 krokov može sa ko-if po jed-
nom ostreni, jedno kuvanie dostatočue je
na viacej dni.General Dewett kosa, kanonovej ocele,
zasiela sa ku ruce chlapa sostavená naku-
vaná a vyprobovaná.Pri Gneral Dewett kose z kanonovej
ocle odberateľ nemá žiadného riska bo
nezodpovedná kosa zameni sa za dobrú.Preto nech nikto kosa od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele.
A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou inéj kosa nikdy do ruky nevezme.Sbieratelia objednavateľov majú zvláštné vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na poho-
tove Cennik nech si každý na dopisnícke pyta. Ceny Gnerále Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr.
Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosa 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov
1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma.